

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet hrvatskih studija

ODSJEK ZA KOMUNIKOLOGIJU

Preddiplomski studij

RAZVOJ INTERNETA I DRUŠTVENIH MEDIJA

*„The new electronic interdependence
re-creates the world in the **image of a global
village.**”*

Marshall McLuhan

INTERNET - POJAM

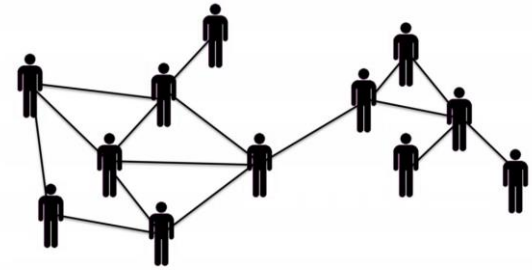
➔ **Internet** (eng., od *inter* + *net[work]*: mrežni sustav), globalni sustav **međusobno povezanih** računalnih mreža.

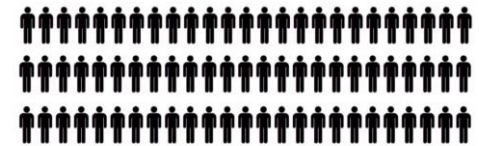
*„Informacijska mreža koja povezuje mnogobrojne kompjuterske sisteme i mreže, zasnovana na zajedničkom adresnom sustavu i komunikacijskom protokolu; uspostavljena 1983. u okviru akademske zajednice, brzo se razvija i postaje iznimno popularni medij [objaviti na Internetu; biti na Internetu]; globalna mreža”
(Hrvatski jezični portal - HJP)*

➔ Internet i srodna računalna tehnologija unaprijedili su način na koji pojedinci i organizacije komuniciraju

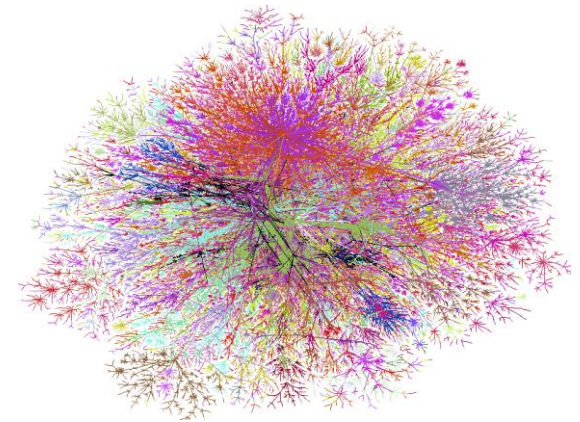
Korporacije, državne administracije i mnogi drugi prihvatili su tu mogućnost s entuzijazmom i optimizmom shvaćajući na taj način McLuhanovo utopijsko globalno selo.

Distribucija informacija u društvu prije nastanka masovnih medija

Distribucija informacija u eri masovnih medija

Komunikacijska "mapa interneta"

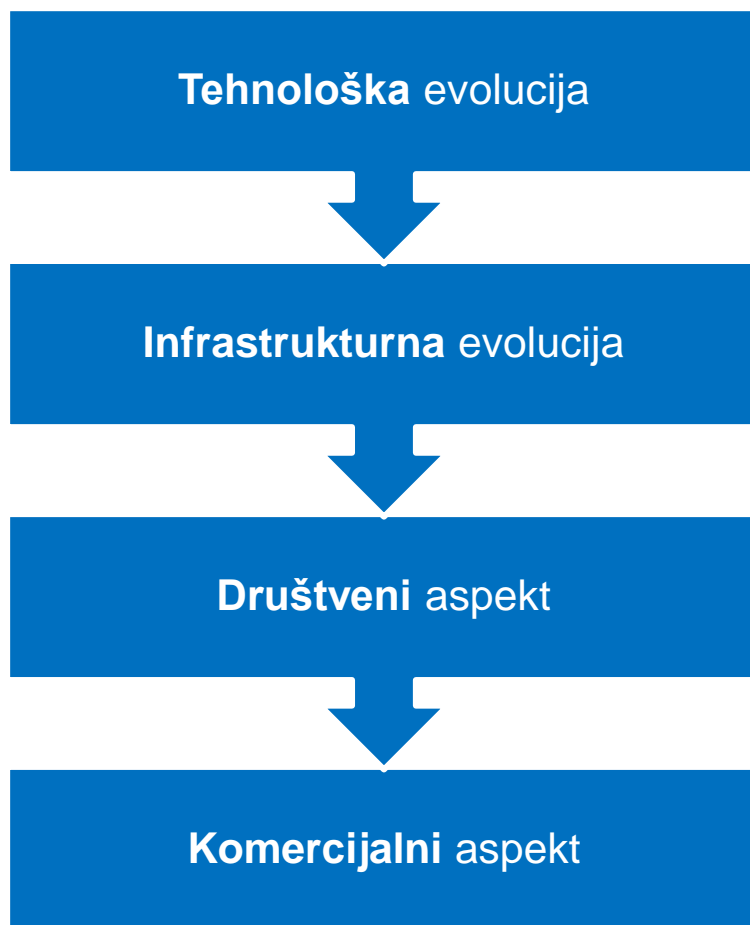
➔ Drugi pak shvaćaju internet na nešto negativniji način, povodeći se strahom od gubljenja privatnosti, autonomije i zastranjenja zajednice.

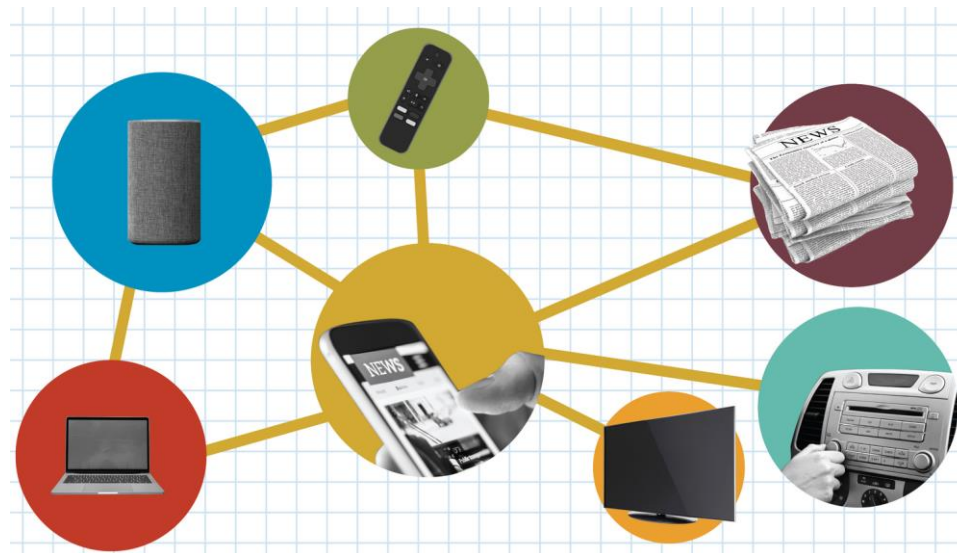
Pritom se ističu izazovi interneta kao što su:

- ➔ Cyber sigurnost
- ➔ Cyberbullying
- ➔ Privatnost podataka
- ➔ Dijeljenje lažnih informacija
- ➔ Ovisnost o internetu

➔ Razvoj interneta do današnje razine odvijao se kroz četiri različite faze:

Internet je proizvod računalne industrije i sve više svjedočimo njegovom **intergrativnom faktoru** svih „tradicionalnih medija” – online novine/portali, radio, televizija, knjižnice, film itd.

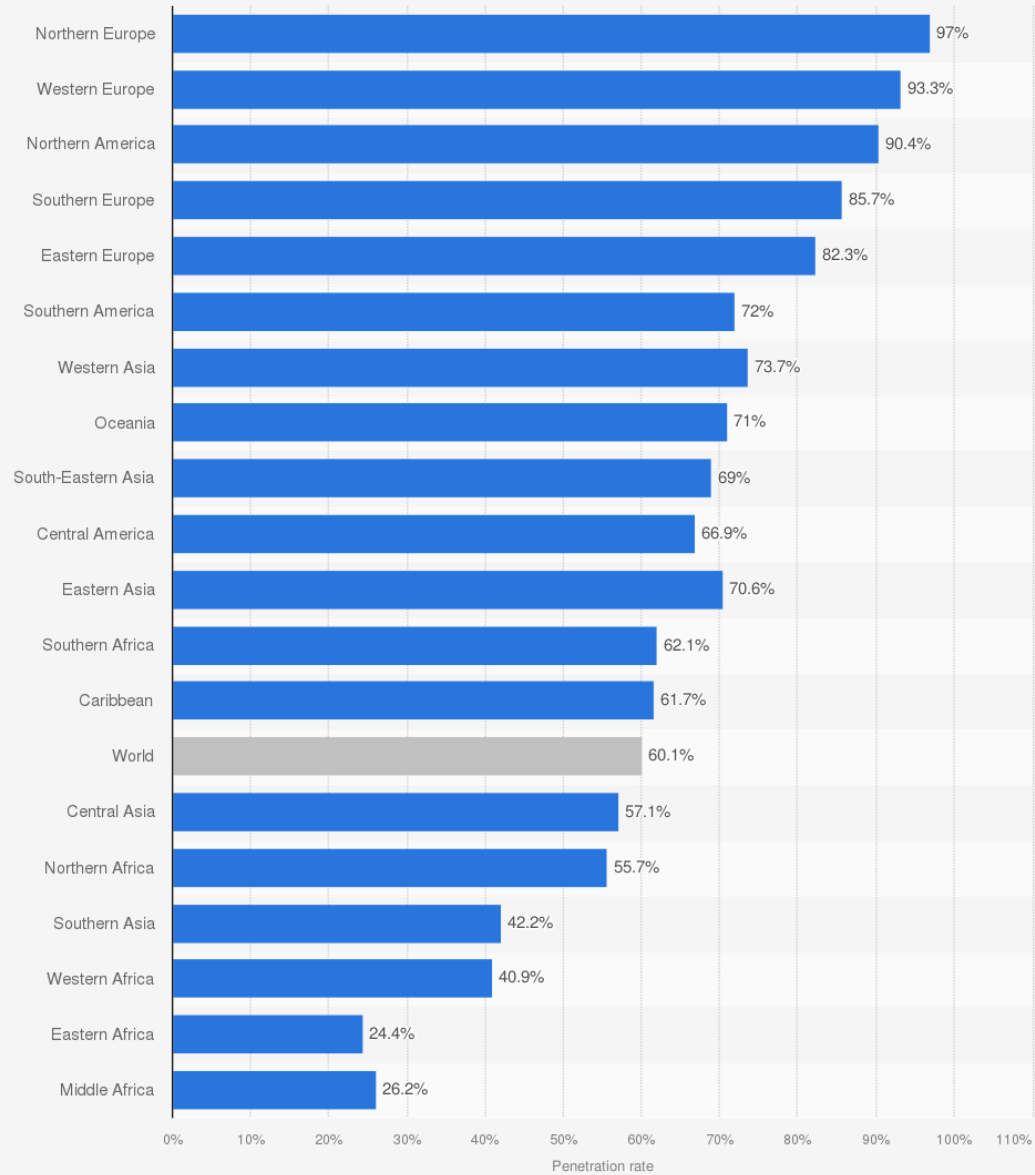

Internet se temeljito promijenio od svojega nastanka.

Ne može se nikako zaključiti kako je internet prestao sa svojom transformacijom i razvojem.

Global internet penetration rate as of April 2021, by region

Sources

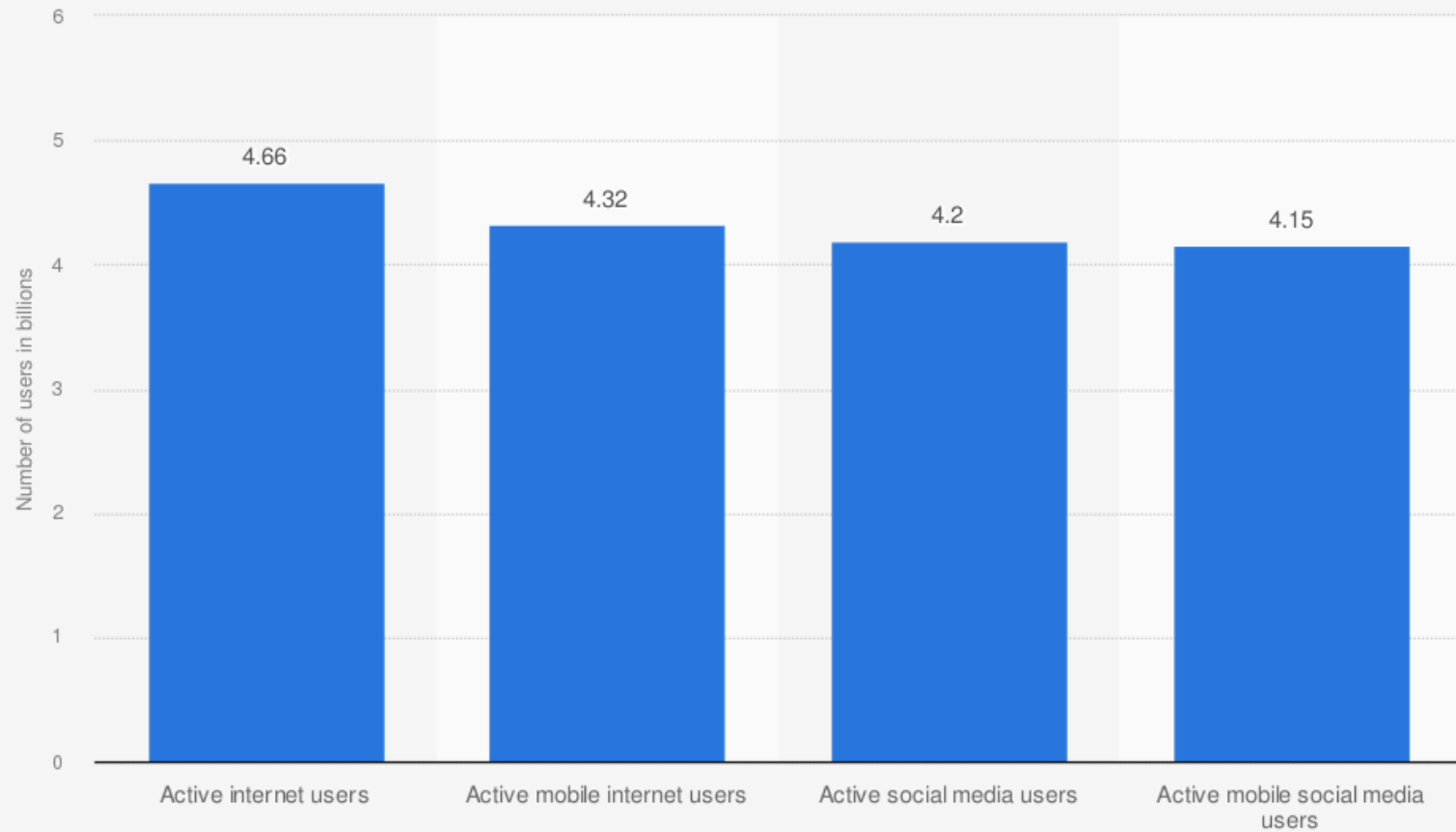
We Are Social; Hootsuite; DataReportal
© Statista 2021

Additional Information:

Worldwide; DataReportal; April 2021

Global digital population as of January 2021 (in billions)

Sources

We Are Social; DataReportal; Hootsuite
© Statista 2021

Additional Information:

Worldwide; DataReportal; January 2021

1. DIO

Razvoj interneta

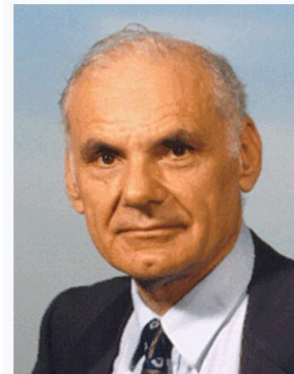
POČECI I PIONIRI INTERNETA

➔ Počeci razvoja interneta sežu u 1960-e s projektom ARPANET, financiranim od strane američke vojske i naprednih istraživačkih projekata.

➔ Imena poput **Lawrence G. Roberts** ili **Leonarda Kleinrocka**, koji je razvio osnovne koncepte za paketno prenošenje podataka, imaju ključnu ulogu u ranoj fazi.

Lawrence Roberts

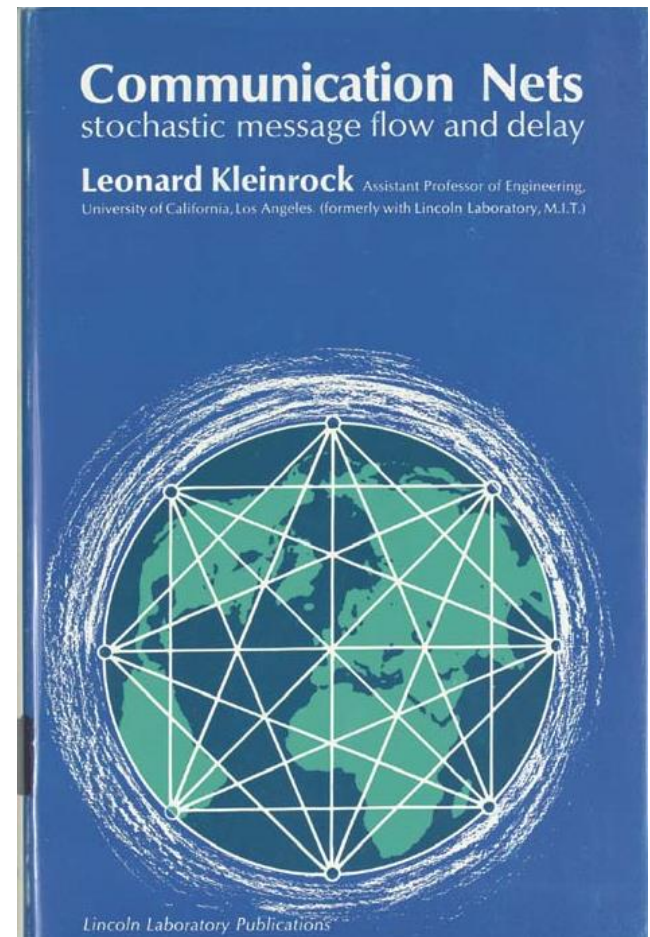
Leonard Kleinrock

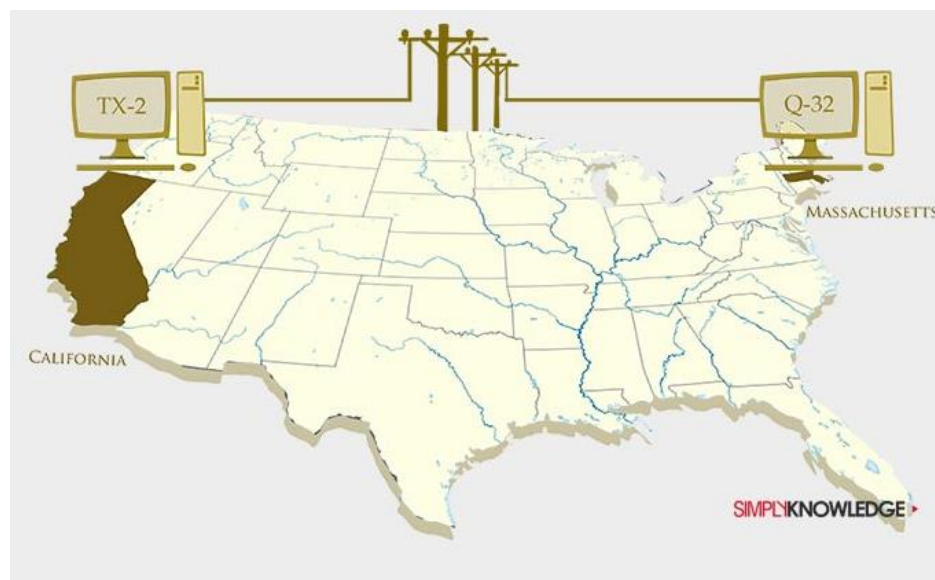
➔ **Leonard Kleinrock** sa sveučilišta *MIT*, objavio je prvi rad o razmjeni informacijskih paketa u srpnju 1961. te knjigu na istu temu 1964. godine.

➔ *Njegov doprinos daje logički okvir za realizaciju interneta.*

Realizacija – kako postići da računala međusobno komuniciraju?

➔ 1965. godine znanstvenici **Thomas Merrill i Lawrence G. Roberts** spajaju TX-2 računalo u **Massachusettsu** s Q-32 računalom u **Kaliforniji** putem spore **dial-up** telefonske linije, što se smatra **prvom širom računalnom mrežom** ikada uspostavljenom.

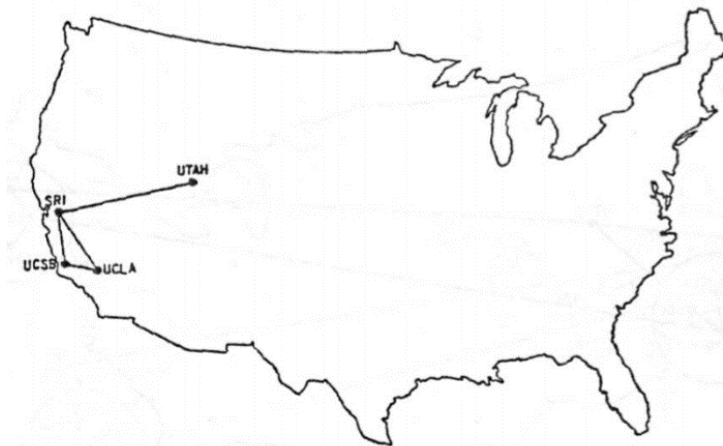
- ➔ Krajem 1966., Lawrence G. Roberts predlaže ARPA-i razvoj računalnog mrežnog koncepta.

ARPA - Agencija za napredne istraživačke projekte (“Advanced Research Project Agency”), američkog ministarstva obrane, kasnije mijenja ime u DARPA

**DEFENSE ADVANCED
RESEARCH PROJECTS AGENCY**

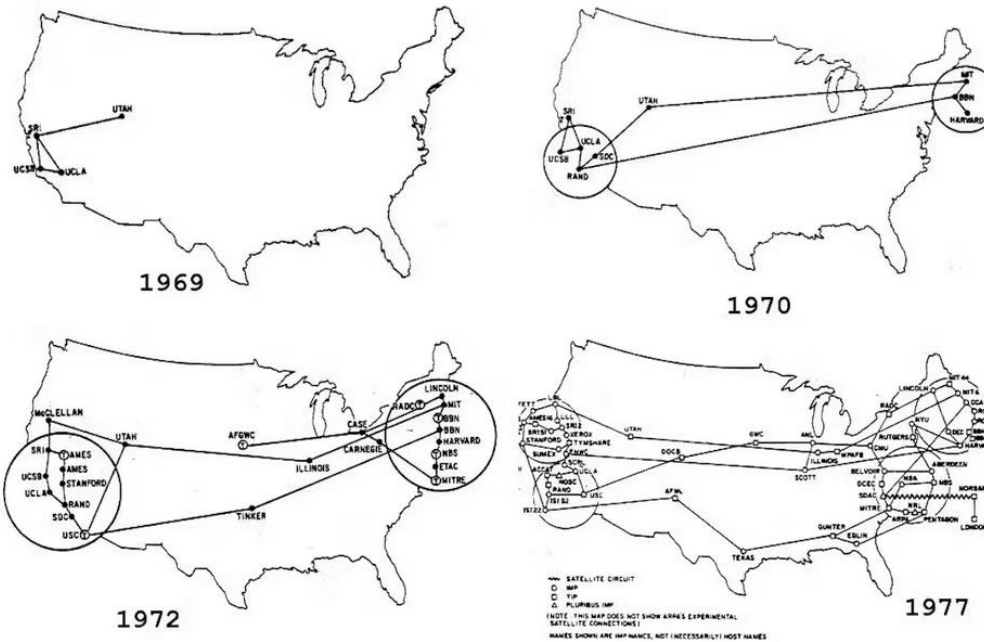
Trajna i funkcionalna veza putem ARPANET-a uspostavljena je do 5. prosinca 1969. godine

The ARPANET in December 1969

- ➔ **1967.** Roberts kreira i objavljuje svoj plan za ARPANet
- ➔ **1969.** Ministarstvo obrane SAD-a pokreće ARPANet radi umrežavanja znanstvenih i istraživačkih institucija vezanih uz razvoj vojne tehnologije
 - ➔ *UCLA (University of California, Los Angeles) postao je prvi čvor ARPANeta 1969. godine.*

- ➔ Počeci ARPANet-a i Interneta u okviru sveučilišne istraživačke zajednice, promovirali su akademsku tradiciju **otvorenih publikacija** ideja i rezultata istraživanja. ARPANet se širio na druga sveučilišta i istraživačke centre širom Sjedinjenih Američkih Država.

- ➔ Ključ rapidnog rasta mreže predstavlja **besplatan i otvoren pristup** osnovnim dokumentima i specifikacijama protokola, koji se na taj način razvijaju.

- ➔ 1971. godine predstavljen je **novi revolucionarni način komunikacije** – **elektronička pošta / email** (Ray Tomlison poslao prvi e-mail).

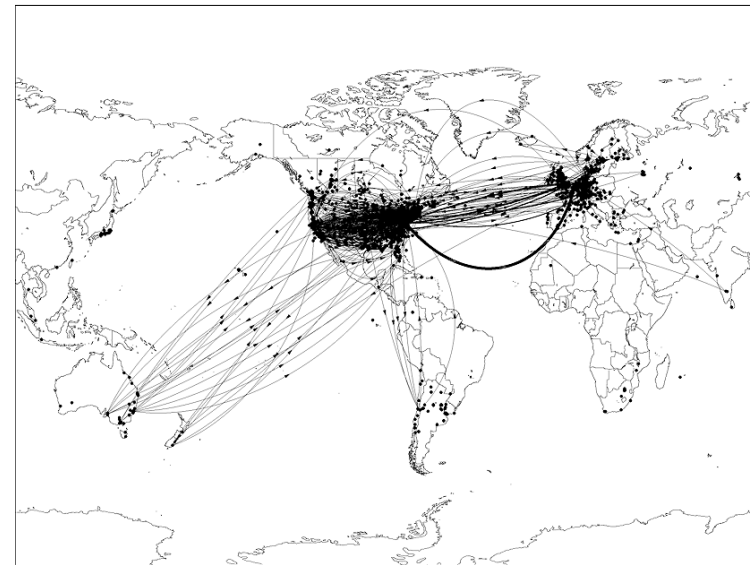
- ➔ **Elektronička pošta** omogućila je novi model komunikacije između pojedinaca te je promijenila prirodu suradnje u kontekstu razmjene podataka

➔ Široki razvoj LAN mreža, osobnih računala i računalnih stanica tijekom 1980-ih godina, omogućio je da ARPANet „procvjeta”

➔ *jeftinije i praktičnije je bilo međusobno umrežavati računala i omogućiti razmjenu podataka nego „duplicirati” postojeća skupa računala*

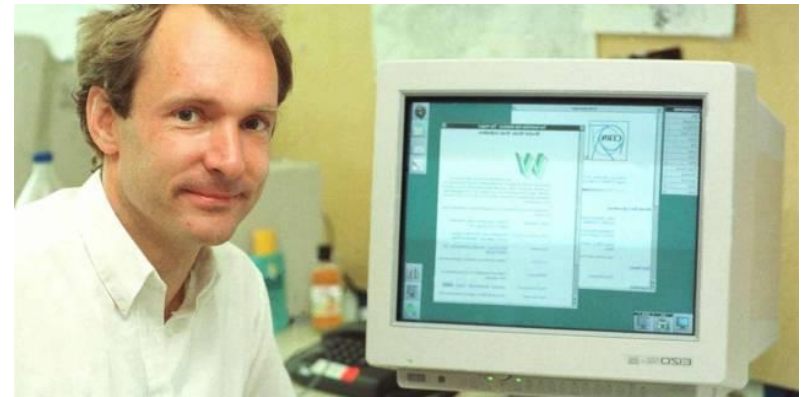
➔ Kako bi se to omogućilo, razvijaju se protokoli od kojih je ključan **Transmission Control protocol / Internet Protocol (TCP/IP)** – svojevrsni komunikacijski protokol koji omogućuje nesmetanu razmjenu podataka

➔ Nastaje **DNS (Domain Name System)**, koji omogućuje mehanizam za pronalazak udaljenog računala u obliku tekstualne internet adrese (www.ime.com), nasuprot dotadašnjoj bročanoj adresi

WORLD WIDE WEB

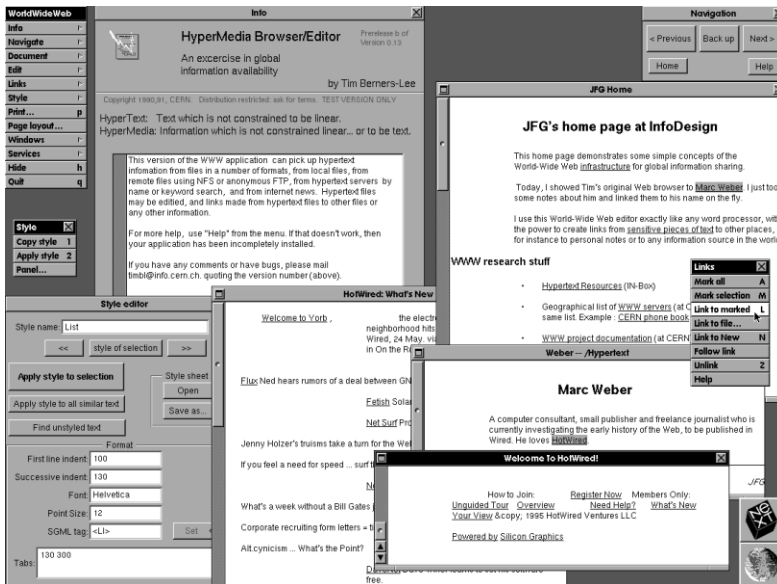
➔ Konačna tehnička revolucija koja omogućuje globalno dostupan Internet kakav poznajemo danas dolazi s nastankom World Wide Weba (WWW)

➔ Engleski znanstvenik **Tim Berners-Lee** i belgijski inženjer **Robert Cailliau** izumili su WWW 1989. godine.

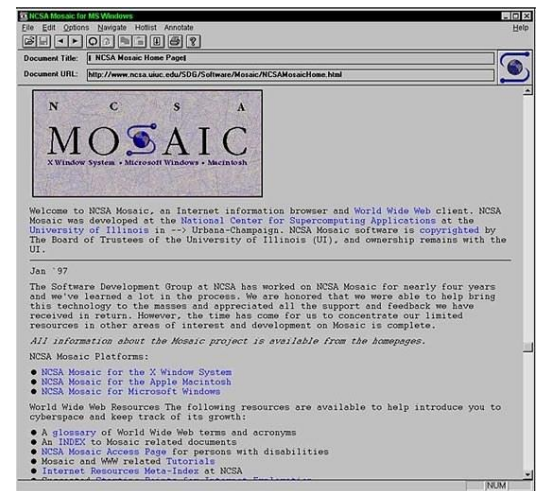
➔ Napisali su kod za prvi web preglednik (**browser**) kao zaposlenici instituta **CERN** u Švicarskoj 1990. godine, a 1991. godine postao je dostupan svim korisnicima interneta.

➔ WWW predstavlja **središnji stup** informatičke i informacijske revolucije i ulaska u Informacijsko doba.

HTTP I HTML

- ➔ Unutar preglednika omogućuje se komunikacija između stranica i sadržaja putem **HTML** jezika (*Hypertext Markup Language*) te **HTTP** protokola (*Hyper Text Transfer Protocol*)
- ➔ Nastaju **web stranice** putem kojih se mijenja način komunikacije te se omogućuje razmjena tekstualnih i vizualnih sadržaja.
- ➔ Razvijaju se web preglednici i postupno dolazi do razvoja weba kakvog imamo danas.

REZIME – RAZVOJ INTERNETA

IZVOR: <https://www.youtube.com/watch?v=h8K49dD52WA>

RAZVOJ INTERNETA U HRVATSKOJ

IZVOR: <https://www.youtube.com/watch?v=BgjKFszXxS4>

2. DIO

Web 1, 2, 3 – ključne odrednice

USPOREDBA

- Svaka faza razvoja weba donijela je napredak u načinu na koji koristimo i razumijemo internet.

Web 1.0 / 2.0 / 3.0 Summary

Crawl	Walk	Run
Web 1.0	Web 2.0	Web 3.0
Mostly Read-Only	Wildly Read-Write	Portable & Personal
Company Focus	Community Focus	Individual Focus
Home Pages	Blogs / Wikis	Lifestreams / Waves
Owning Content	Sharing Content	Consolidating Content
Web Forms	Web Applications	Smart Applications
Directories	Tagging	User Behavior
Page Views	Cost Per Click	User Engagement
Banner Advertising	Interactive Advertising	Behavioral Advertising

- Web 1.0 bio je temelj, Web 2.0 omogućio je interakciju i društvenu komponentu, dok se Web 3.0 usredotočuje na semantiku, inteligenciju i širu integraciju tehnologije u naše svakodnevne živote.

WEB 1.0

Raspon godina: Otrprikle sredina 1990-ih do kraja 1990-ih.

Karakteristične značajke:

- Statične web stranice.
- Osnovni HTML i malo interaktivnosti.
- Primarno informativni sadržaj.
- Prvi web preglednici (npr. Netscape Navigator).
- Web stranice kao online brošure.

Primjeri:

- AOL (America Online) - pristup internetu i e-pošta.
- Yahoo! - pretraživanje i direktorij web stranica.
- Geocities - osobne web stranice.

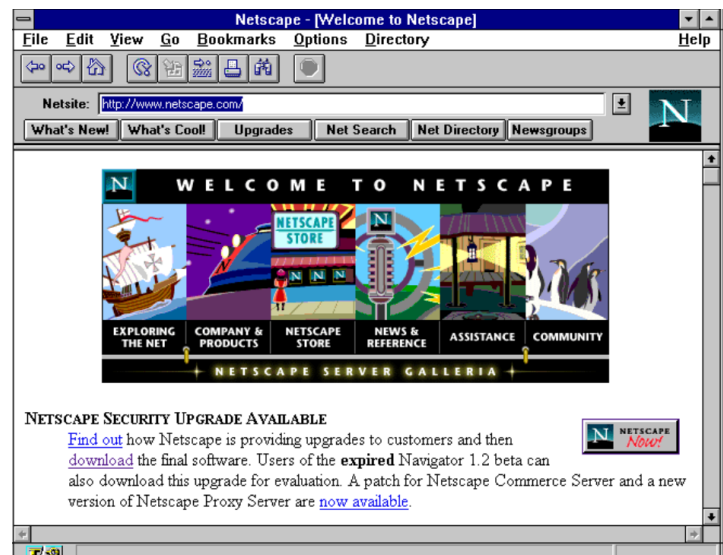

1. Pasivnost: Web 1.0 bio je pasivan. To je značilo da su web stranice bile statične i uglavnom su služile za prikazivanje informacija.

- *Korisnici su mogli pregledavati sadržaj, ali nisu mogli pridonositi ili interagirati s njim na isti način kao danas.*

2. Jednosmjerna komunikacija: Komunikacija je uglavnom bila jednosmjerna, od izdavača sadržaja prema korisnicima.

- *Korisnici su konzumirali informacije, ali nisu imali mnogo mogućnosti za interakciju s izdavačem.*

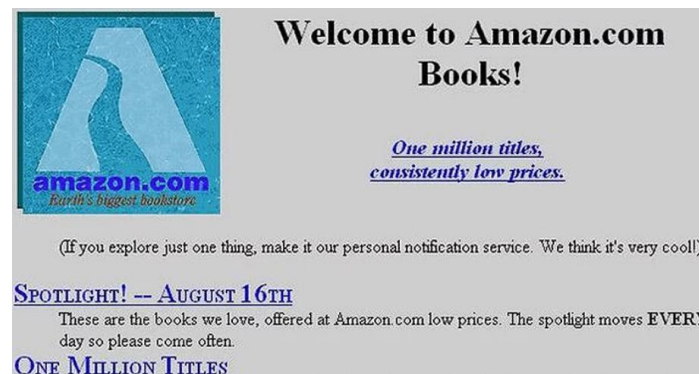

3. Jednostavne web stranice:

Web se sastojao od pojedinačnih web stranica, a pretraga nije bila tako sofisticirana kao danas.

4. Nedostatak socijalne

interakcije: Društveni aspekti interneta nisu bili izraženi. Nije bilo društvenih mreža, komentara ili opcija dijeljenja sadržaja.

Star Watch | Fun | Favorites | Books | Movies | Music | Shopping | Travel | Television

WEB 2.0

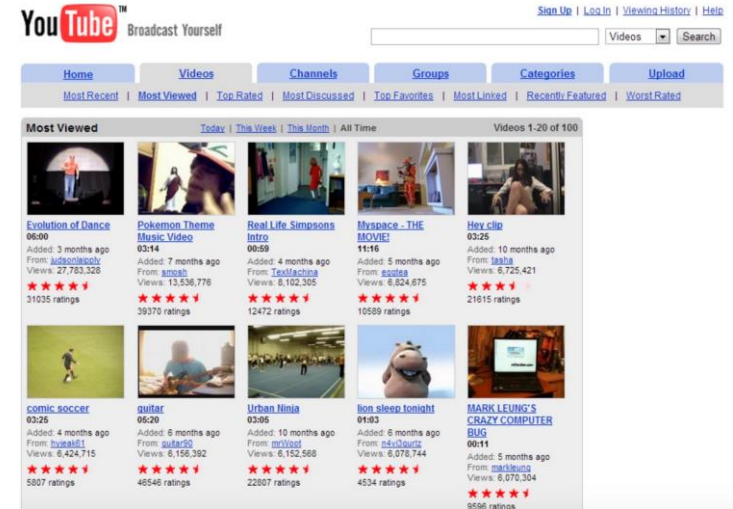
Raspon godina: Početak 2000-ih do sredine 2010-ih.

Karakteristične značajke:

- Interaktivnost i sudjelovanje korisnika.
- Društvene mreže i blogovi.
- Dinamički sadržaj, AJAX tehnologija.
- Mogućnost komentiranja i dijeljenja sadržaja.
- Početak e-trgovine i online zajednica.

Primjeri:

- *Facebook* - društvena mreža.
- *YouTube* - video dijeljenje.
- *WordPress* - platforma za web stranice / blog.

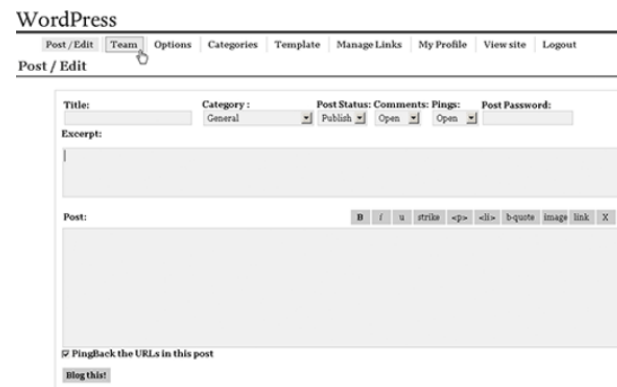
1. Interaktivnost: Web 2.0 donio je interaktivnost.

- *Korisnici su postali aktivniji sudionici, mogli su kreirati i dijeliti sadržaj.*

2. Društvena interakcija: Pojavile su se društvene mreže, forumi, blogovi s komentarima i druge platforme koje su omogućile korisnicima da komuniciraju međusobno.

3. Suradnja: Kolektivna suradnja postala je važna, primjerice putem wikija gdje korisnici mogu doprinositi i uređivati sadržaj.

4. Prilagođeni sadržaj: Personalizirani sadržaj postao je češći. Algoritmi su se koristili za preporuku sadržaja temeljenog na korisničkim interesima i ponašanju.

WEB 3.0

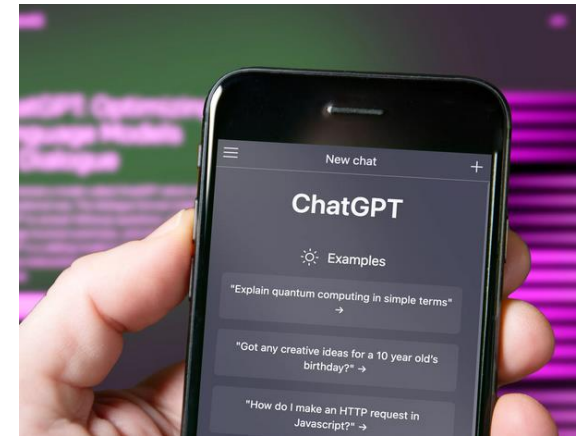
Raspon godina: Sredina 2010-ih do danas.

Karakteristične značajke:

- Semantički web i povezanost podataka.
- Razvoj umjetne inteligencije i strojnog učenja.
- Povezanost uređaja, virtualna i prilagođena stvarnost.
- Blockchain tehnologija i decentralizacija.
- Napredno personalizirani sadržaj i preporuke.

Primjeri:

- ➔ *Amazon Alexa - glasovni asistent s umjetnom inteligencijom.*
- ➔ *Ethereum - blockchain platforma za pametne ugovore.*

1. Semantički web: Web 3.0 se temelji na semantičkom webu, gdje se informacije bolje strukturiraju kako bi računala mogla bolje razumjeti i povezivati podatke. Ovo omogućava napredniju pretragu i analizu podataka.

2. Inteligencija: Web 3.0 donosi inteligentne agente koji mogu izvršavati zadatke i donositi odluke na temelju velikih količina podataka.

3. Virtualna stvarnost i Internet stvari (Internet of Things): Web 3.0 integrira virtualnu stvarnost, proširenu stvarnost i IoT uređaje kako bi omogućio stvaranje kompleksnih i kontekstualnih iskustava.

4. Decentralizacija: Blockchain tehnologija i decentralizirani sustavi omogućuju veći stupanj sigurnosti i kontrole nad podacima

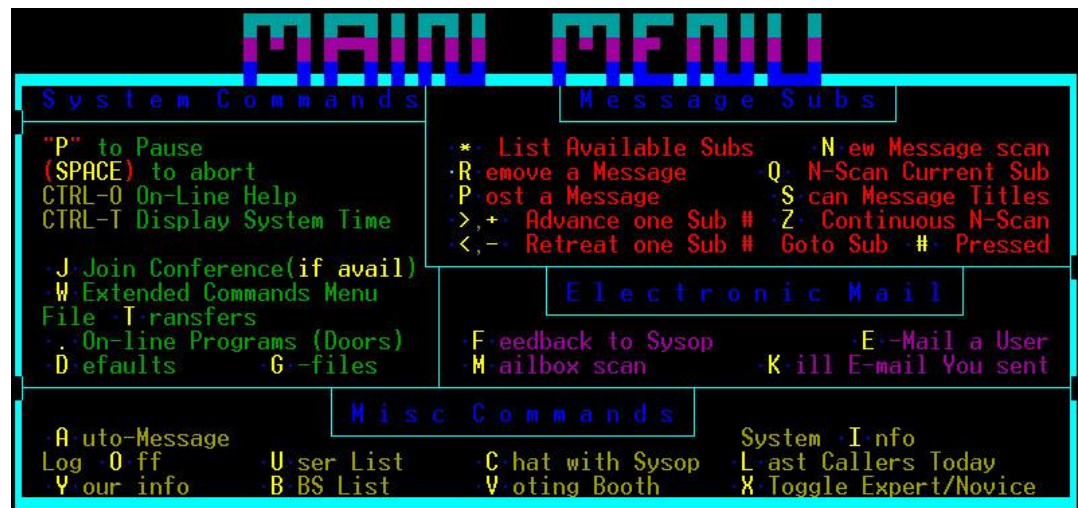
3. DIO

Kronologija razvoja društvenih medija

BBS

1978. – BBS (Bulletin Board System)

- ➔ Neovisne mreže sličnog koncepta
- ➔ čitanje vijesti, razmjena poruka putem javnih *chatova*, preuzimanje softvera
- ➔ 17 milijuna korisnika u SAD 1994.

1988. – IRC (Internet Relay Chat System)

➔ „Razgovor putem Interneta“

➔ Razmjena poruka unutar javnih i privatnih „chat soba“ u realnom vremenu

➔ Popularizacija društvenih medija

The screenshot displays a multi-line IRC chat log with timestamps and usernames. The conversation includes:

- Users discussing software installation and system errors.
- A mention of "Razgovor putem Interneta" (Conversation via Internet).
- Discussions about "Razmjena poruka" (Message exchange) and "chat soba" (chat room).
- References to "Populizacija društvenih medija" (Popularization of social media).

BLOG

1994. – „Justin’s links from the underground”

- ➔ Web dnevnik, preteča današnjeg bloga
- ➔ „The founding father of blogging” (New York Times, 2004)

Justin's Home Page

Welcome to my first attempt at Hypertext

Howdy, this is twenty-first century computing... (Is it worth our patience?) I'm pl

High Stylin' on the World Wyde Webb

This is a Hypertext server using [MacHTTP v1.2.3](#) running on a Powerbook 180 v at [Swarthmore College](#) in Swarthmore, Pennsylvania.

I put this together with MacHTTP and the assistance of [NCSA's HTML Primer](#) tl waste wastland. More general information about [HyperText Mark-up Language](#) is

GEOCITIES

1995. – GeoCities

- ➔ Prva internetska zajednica web stranica
- ➔ Grupiranje sadržaja unutar zajednice po temama
- ➔ 1999. je treća najposjećenija stranica na internetu

Main Neighborhoods Featured Content Members Marketplace Search **JOIN**

WELCOME TO OUR COMMUNITY
GeoCities
HOME PAGES & E-MAIL **FREE**

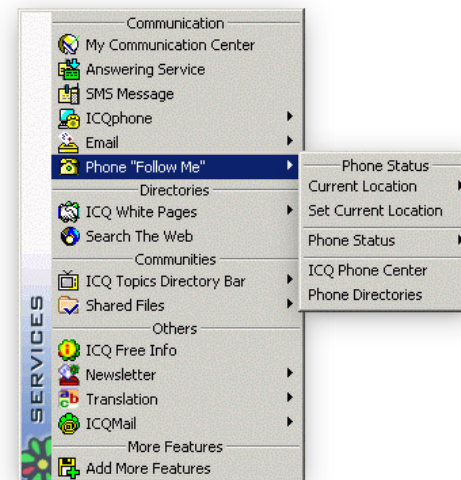
Saturday, 25-Apr-98 11:26:58 PDT [Free Home Pages & E-mail](#) 1.7 MILLION members

GeoCities Web Page In 1998

<u>Arts & Literature</u> Writing, Theatre, Visual Arts	<u>Family & Kids</u> Kids, Parenting, Pets, Genealogy	<u>Shopping</u> Books, Music, Software, Fashion
<u>Business & Money</u> Investing, Small Business, Advertising	<u>Health</u> Fitness, Medicine, Nutrition	<u>Society</u> Culture, Government, Environment
<u>Education</u> Campus Life, Teaching, Schools	<u>Living</u> Cooking, Home Improvement	<u>Sports & Recreation</u> Basketball, Outdoors, Travel, Autos
<u>Entertainment</u> Movies, TV, Music, Games	<u>People & Chat</u> Teens, Women, Gay & Lesbian	<u>Technology & Science</u> Computers, Programming, Space

1996. – ICQ

- ➔ Naziv – igra riječi „I seek you”
- ➔ Prvi chat sustav u realnom vremenu koji je bilo moguće *downloadati*
- ➔ 120 milijuna korisnika do 2001.
- ➔ Začetak „messaginga”

HOTMAIL

1997. – HOTMAIL

- ➔ Prvi webmail na svijetu
- ➔ Dostupan od bilo gdje, nije vezan za računalo – „sloboda od ISP (Internet Service Provider) maila”
- ➔ Vrlo brzo ga kupuje Microsoft za 400 milijuna dolara

SIXDEGREES

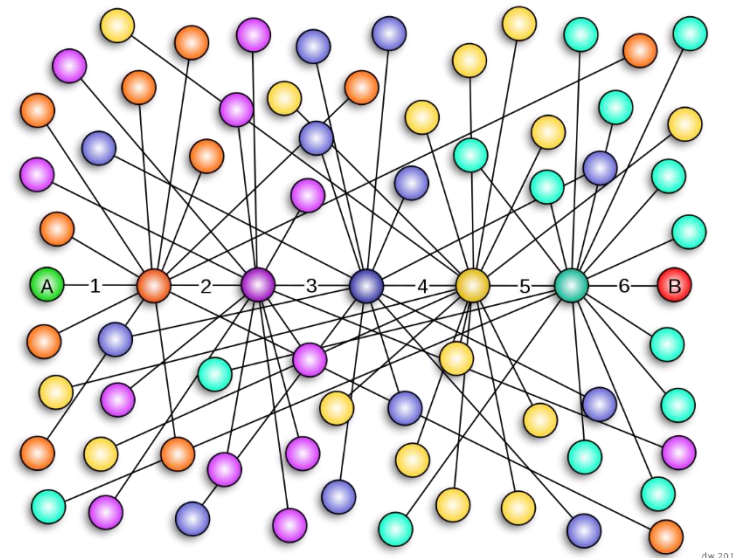
1997. – SIXDEGREES

- ➔ Prva društvena mreža u današnjem smislu
- ➔ Izrada osobnog profila – prikaz prijatelja, obitelji, poznanika

The screenshot shows the SixDegrees website interface. At the top left is the SixDegrees logo, a 3x3 grid of colored squares (red, yellow, blue, green, purple, cyan) next to the text "sixdegrees®" and the tagline "you'd be surprised who you know". To the right is a "member login" section with input fields for "e-mail address:" and "password:", and a "submit" button. Below the login section are two links: "If you're not a member yet (it's free), [click here.](#)" and "If you can't remember your password, [click here.](#)". In the center is a "sixdegrees news" section with a list of articles: "4/13 Check out this month's column on 'MegaNetworking.'", "3/18 Do you have multiple sixdegrees accounts? Merge 'em.", "3/1 Recommendations gets off to a flying start...", and "2/25 The brand new FAQ page - what you need to know about sixdegrees...". To the right is a "publicareas" section with links for "joinnow" (with a "welcome" button), "about sixdegrees" (with a magnifying glass icon), and "whitepages" (with a list icon). At the bottom of the page is a decorative border of small, repeating icons.

TEORIJA „ŠEST STUPNJEVA”

- ➔ „Six degrees of separation”
- ➔ Frigyes Karinthy, 1929.
- ➔ „svatko može doći do svakoga u svijetu kroz lanac prijatelja-od-prijatelja i za to mu treba maksimalno šest koraka”
- ➔ Konceptualno prisutna i popularizirana kroz društvene mreže (npr. *LinkedIn: 1st-degree, 2nd-degree, 3rd-degree connections*)

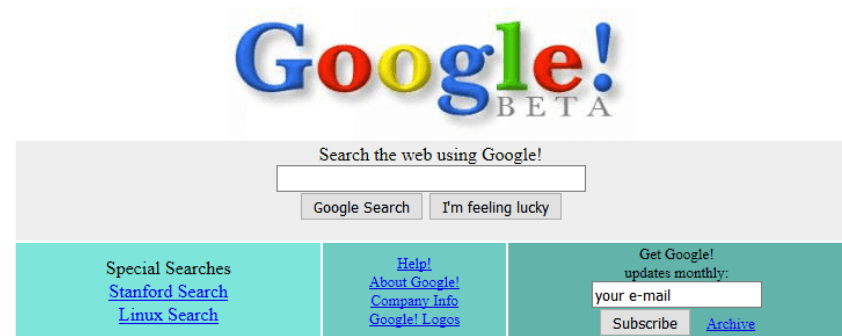
dw 2010

GOOGLE

1998. – GOOGLE

- ➔ Prekretnica razvoja interneta
- ➔ Mogućnost pretraživanja Interneta

Misija: organizirati informacije svijeta

Copyright ©1998 Google Inc.

BLOGGER

1999. – BLOGGER

- ➔ Prvi *multi-user* sustav blogova
- ➔ Omogućuje korisnicima kreiranje računa i pokretanje vlastitih blogova na *blogger* serveru

blogger™

Registered Users
Please log in.

Username

Password

remember me

New Users
Please choose a username and password.

Username

Password

Verify

Password

[Create a New Blog >>](#)

What is it?
Blogger is an automated weblog publishing tool.

What does it do?
You make posts to your weblog (or your What's New page or any other web page you want to update frequently with chronologically sorted posts) by submitting a form on this web site, and the results immediately show up on *your* site, with *your* design.

How does it work?
Magic! Well, actually, you provide Blogger a template of your page (or use the default) that indicates where you want your posts to appear. When you make a new post, you'll get a "Save to Server" button that will automatically FTP your new page to your web server. No muss. No fuss. Total control.

Wow, where do I enter my credit card number?
Blogger is free. Try it out.

Copyright © 1999 Pyra.com Ltd.

pyra™

Blogger is integrated with and powered by Pyra – the collaborative web site management tool.

WIKIPEDIA

2001. – WIKIPEDIA

- ➔ Prva enciklopedija slobodnog sadržaja
- ➔ Članke može uređivati svatko
 - ➔ Pitanje pouzdanosti informacija?
 - ➔ Unatoč tome, rado korišten izvor informacija

HomePage

[HomePage](#) | [RecentChanges](#) | [Preferences](#)
You can [edit this page right now!](#) It's a free, community project

Welcome to [Wikipedia!](#) We're writing a complete encyclopedia from scratch, collaboratively. We started work in January 2001. We've got over 3,000 pages already. We want to make over 100,000. So, let's get to work! Write a little (or a lot) about what you know! Read our welcome message here: [Welcome, newcomers!](#)

Some questions you might have are answered below, but why not first explore a few links?

FRIENDSTER

2002. – FRIENDSTER

- ➔ Popularizacija društvenih mreža
- ➔ Prva društvena mreža koja je dosegla milijun korisnika
- ➔ Počinje brz nastanak i razvoj konkurentskih mreža
- ➔ S ekspanzijom suvremenih društvenih mreža, 2011. mijenja koncept u servis društvenih online igara, a od 2015. godine „uzima pauzu”, odnosno gasi se.

The screenshot shows the Friendster Beta website. At the top left is the logo "friendster beta" with a smiley face icon. The main heading is "Friendster Beta" with the tagline "The new way to meet people". Below this is a bold statement: "Friendster is an online community that connects people through networks of friends for dating or making new friends." To the right of this text is a network diagram consisting of several circular profile pictures of people connected by lines. Below the text, it says "You can use Friendster to:" followed by a bulleted list: "Meet new people to date, through your friends and their friends", "Make new friends", and "Help your friends meet new people". Further down, it says "Create your own personal and private community, where you can interact with people who are connected to you through networks of mutual friends. It's easy and fun!". At the bottom of the main content area are three links: "Take a Tour", "Testimonials", and "More Info". On the right side, there are two buttons: a red "Sign Up" button and a grey "Log In" button.

friendster
living the game

Friendster is Taking A Break

The redesigned Friendster came about through an enduring passion to make a difference. Over the years, we have built a vibrant community and received valuable support and encouragement.

However, due to the evolving landscape in our challenging industry, the online gaming community did not engage as much as we had hoped for. Profound development in the gaming industry has also led us to rethink our strategic priorities.

We have thus made the decision to take a break and pause our services effective June 14, 2015.

We remained enthusiastic to try new things in the future and we look forward to providing more information on Friendster's imminent direction in time to come. We cordially invite you to join our email distribution list to be notified as soon as this information becomes available.

For members with valid Friendster Wallet, kindly check your registered email inbox as we will be facilitating an email detailing ways to transfer your remaining balances. For added enquiries on Friendster Wallet, please contact Friendster Support at help@friendster.com.

LINKEDIN

2003. – LINKEDIN

- ➔ Prva globalna poslovna društvena mreža s ciljem umrežavanja u poslovnom svijetu
- ➔ Zapošljavanje, OnLine prikaz životopisa i iskustva
- ➔ 2004. godine dostiže prvi milijun korisnika

LinkedIn

OPEN
AMERICAN EXPRESS SMALL BUSINESS NETWORK™

Find the people you **need**
...through the people you **trust**

> Sign up

Are you currently an American Express Business Cardmember?
 Yes
 No

Sign up for LinkedIn

Already a LinkedIn user? **Sign in**

> Look for sales leads
Get introduced to the buyers you need

> Look for clients
Get introductions and build your client list

> Hire employees / contractors
Find and reach high-quality candidates

> Research companies and industries
Reach people who have the answers

> Find fellow small business owners
Share ideas, information, and advice with people like you

CONNECT
with the people you already know and trust

FIND
new customers, partners, suppliers, employees and more

REACH
over a million other professionals through trusted referrals

MYSFACE

2003. – MYSFACE

- ➔ Inspiracija – *Friendster*
 - ➔ RAZLIKA: Uz komunikacijski aspekt – integriranje multimedijalnih sadržaja
- ➔ Od 2005 do 2008/9., najveća društvena mreža na svijetu.
- ➔ 2006. u SAD prestiže Google kao najposjećenija stranica
- ➔ Omogućuje uređivanje profila i stranica (customizing)

The screenshot shows the MySpace.com homepage. At the top is a blue navigation bar with the MySpace logo and tagline 'a place for friends'. Below this is a secondary navigation bar with links for Home, Browse, Search, Invite, Film, Mail, Blog, Favorites, Forum, Groups, Events, Videos, Music, and Classifieds. The main content area is divided into several sections: a grid of links for Blogs, Classifieds, Groups, Music Videos, Browse, Filmmakers, Movies, Schools, Chat Rooms, Games, and Music; a 'MySpace Music' section with a 'Tune In Now!' banner and links to Local Shows, Music Forums, Music Classifieds, Top Artists, Secret Shows, and MySpace Records; a 'Cool New People' section featuring profiles for Shawn and maddie; and a 'Videos' section with a video titled 'Skateboardi'.

- ➔ **Zanimljivost:** 2005. godine odbijaju ponudu Marka Zuckerberga za kupovinom Facebooka po cijeni od 75 milijuna dolara.
- ➔ MySpace 2012. kupuje News Corp za 35 mil. dolara.

WORDPRESS

2003. – WORDPRESS

- ➔ CMS – Content Management Service
- ➔ Preko 30% web stranica koristi Wordpress CMS
- ➔ Radikalno olakšava izradu i administraciju web stranica
 - ➔ Ujedno i pojeftinjuje taj proces pa polako dolazi do „booma” web stranica

WordPress

Post / Edit **Team** Options Categories Template Manage Links My Profile View site Logout

Post / Edit

Title: Category: Post Status: Comments: Pings: Post Password:

Excerpt:

Post: **B** *i* u ~~strike~~ `<p>` `</p>` `b-quote` `image` `link` `X`

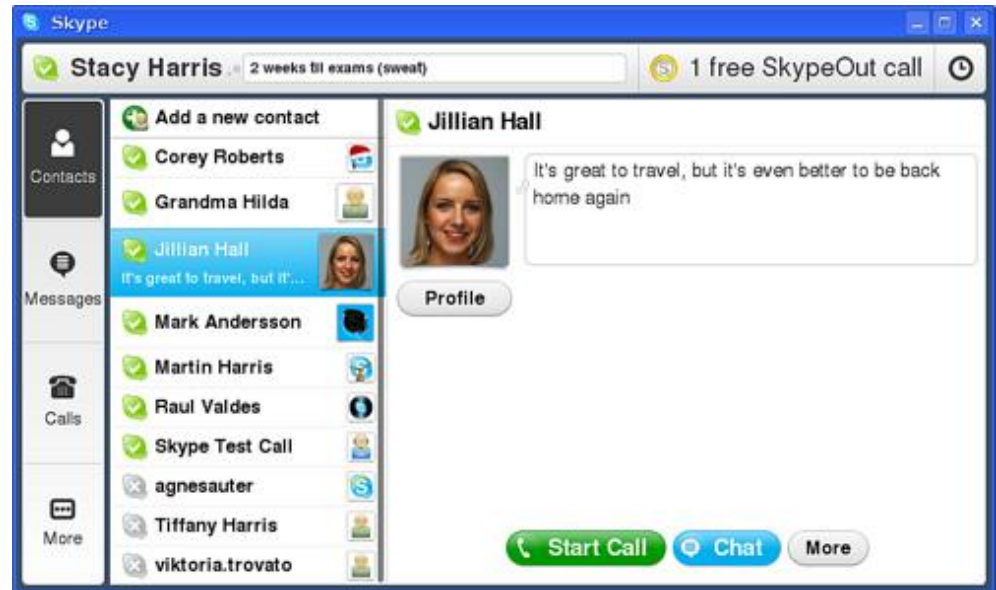
PingBack the URLs in this post

TrackBack an URL: (Seperate multiple URLs with commas.)

SKYPE

2003. – SKYPE

- ➔ Pojava video-chata (od 2006) i besplatnih poziva putem interneta
- ➔ Široka primjena, besplatno, dostupno

FACEBOOK

2004. – FACEBOOK

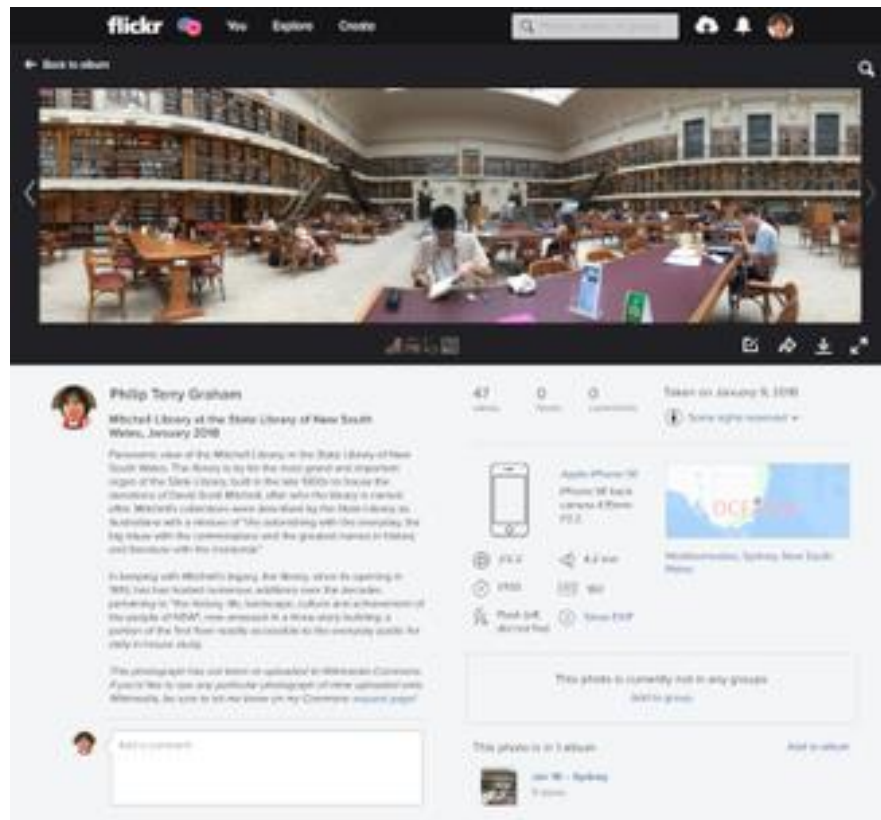
- ➔ Originalno zamišljen kao direktorij studenata na kampusu Harvarda
 - ➔ Ubrzo se uključuju druga sveučilišta
- ➔ Od 2006., otvoren pristup svima s valjanom e-mail adresom, uz uvjet da su iznad 13 godine starosti
- ➔ 2011. godine druga najposjećenija stranica u SAD nakon Google-a
- ➔ Najpopularnija društvena mreža današnjice

- ➔ Profili, poslovne stranice
- ➔ Integracija aplikacija, koncepti „wall” i „like”,
- ➔ Preko 2,2 milijarde aktivnih korisnika u 2018. godini

2004. – FLICKR

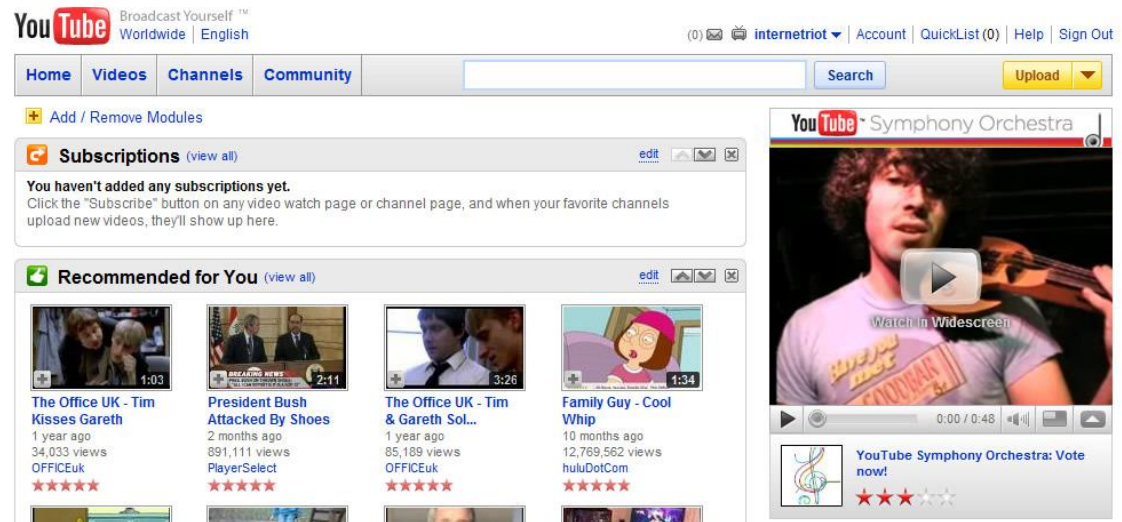
- ➔ Online servis za pohranu fotografija

YOUTUBE

2005. – YOUTUBE

- ➔ Originalno zamišljen kao „Forum za video-sadržaje”
- ➔ Google ga kupuje 2006. za 1,65 milijardi dolara
- ➔ Omogućuje razmjenu video-sadržaja i njihovu integraciju na ostale stranice
- ➔ U veljači 2017, preko 400 sati sadržaja *uploada* se na YouTube svake se minute, a jedna milijarda sati sadržaja se pregledava svaki dan.

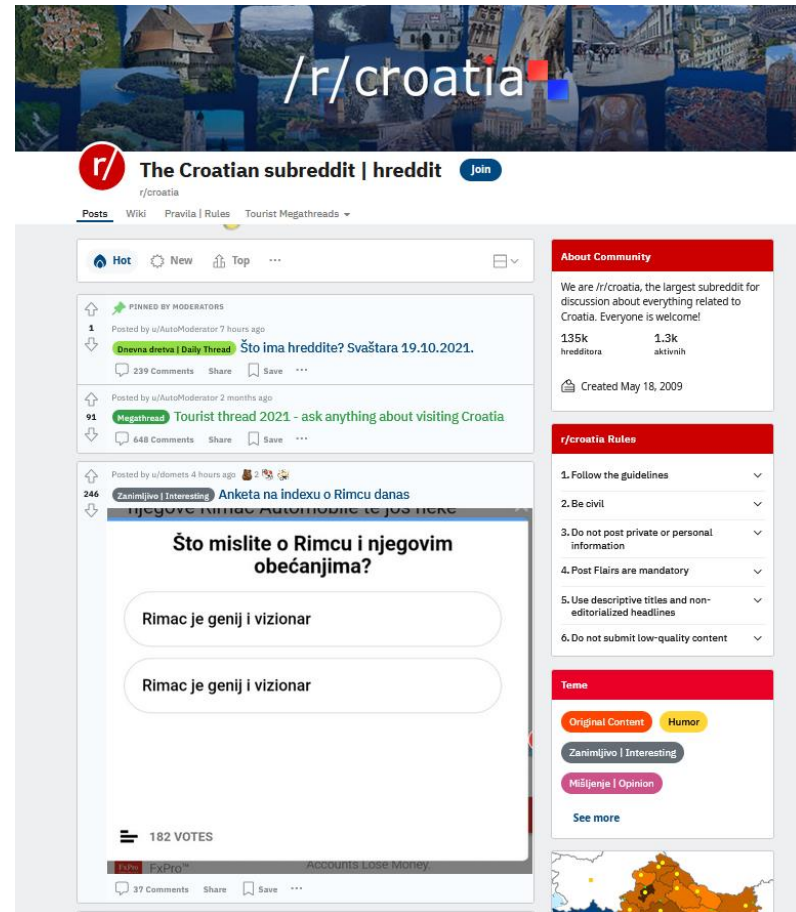

Od kolovoza 2018, druga najposjećenija web stranica u svijetu

REDDIT

2005. – REDDIT

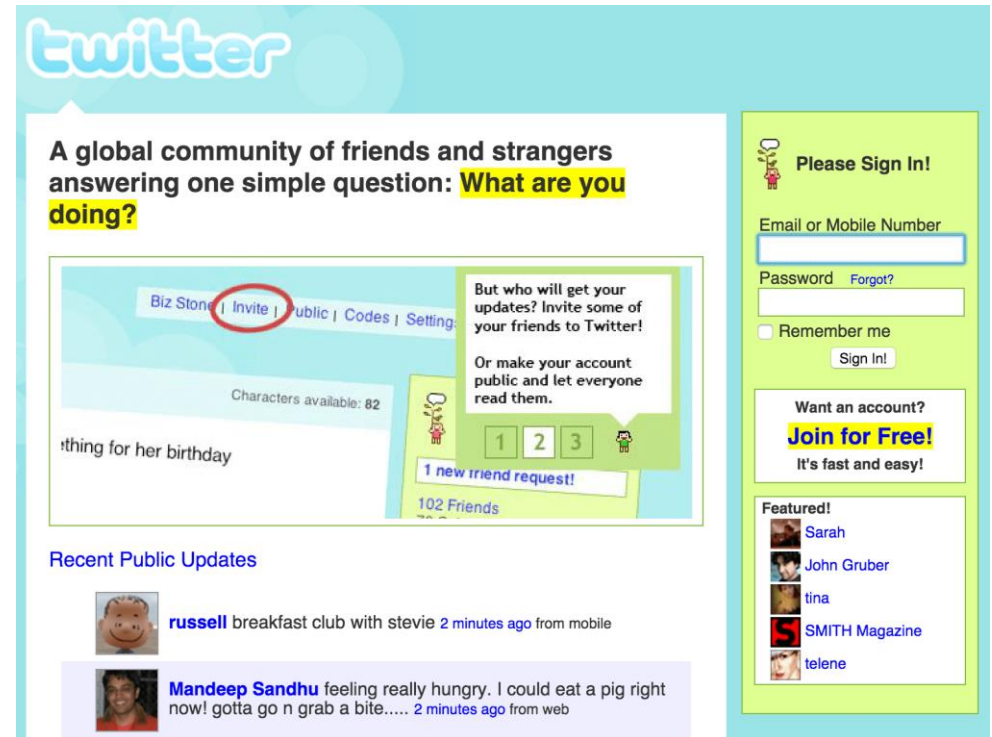
- ➔ (read + it = reddit)
- ➔ Konceptualno najsličniji forumu (hijerarhija saržaja, sadržaj tematski podijeljen na subredditite)
- ➔ Sve češći izvor medijskih informacija danas
- ➔ Moguće ga je pratiti bez registracije (ali bez mogućnosti kreiranja sadržaja)

TWITTER / X

2006. – TWITTER

- ➔ Javni, otvoreni „chat” u formi „tweetova” (poruke ograničene brojem znakova)
- ➔ Javna dostupnost = registrirani korisnici mogu čitati i objavljivati, neregistrirani samo čitati
- ➔ Tematsko povezivanje sadržaja uvođenjem *hashtaga* (#)
- ➔ „*The SMS of the Internet*”

- **2013. Jedna od deset najposjećenijih stranica na svijetu.**
- **2016 – preko 320 milijuna mjesečno aktivnih korisnika**
- **2023 – kupuje ga Elon Musk i mijenja mu ime u “X”**

INSTAGRAM

2010. – INSTAGRAM

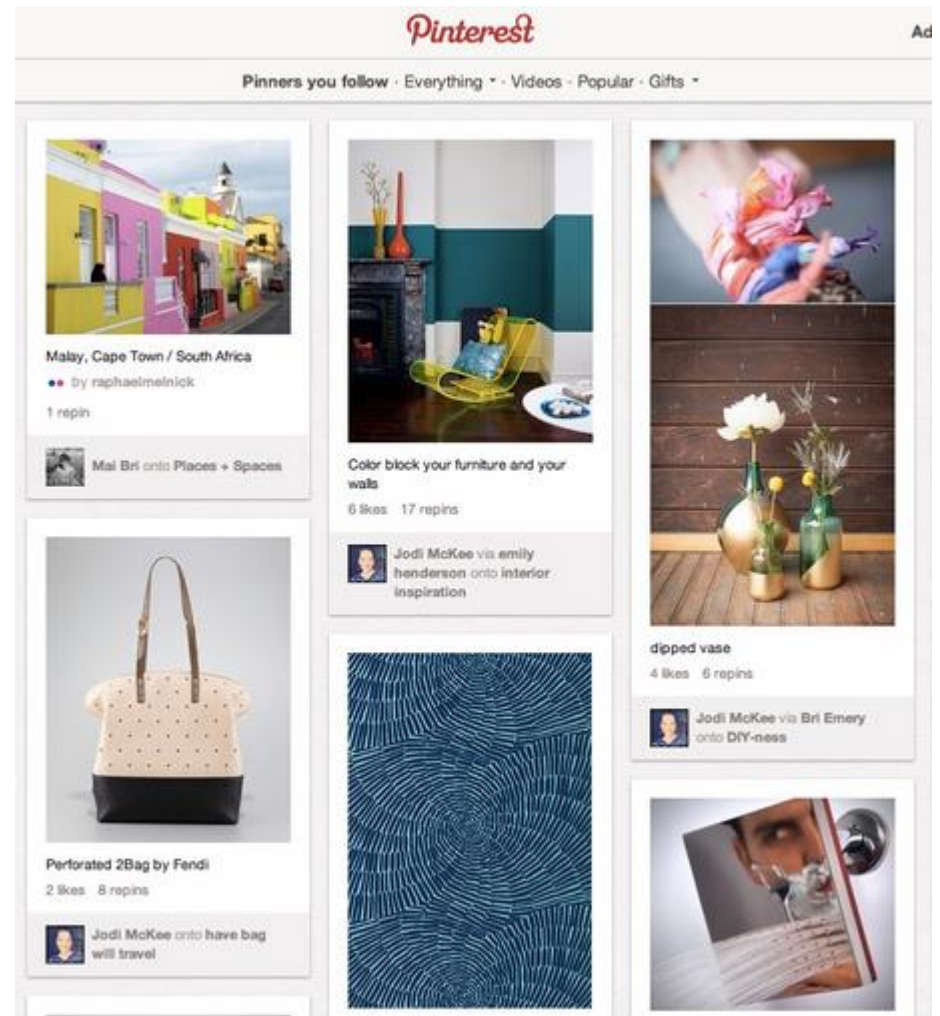
- ➔ Platforma za dijeljenje video i foto sadržaja
- ➔ Pokrenut 2010 za iOS uređaje (Android nakon 1,5 god)
- ➔ Prva široko popularna društvena mreža gotovo pa isključivo bazirana na pametnim telefonima
- ➔ 2012. ga kupuje Facebook za **2 milijarde dolara**
- ➔ U rujnu 2017 - **800 milijuna korisnika**

PINTEREST

2010. – PINTEREST

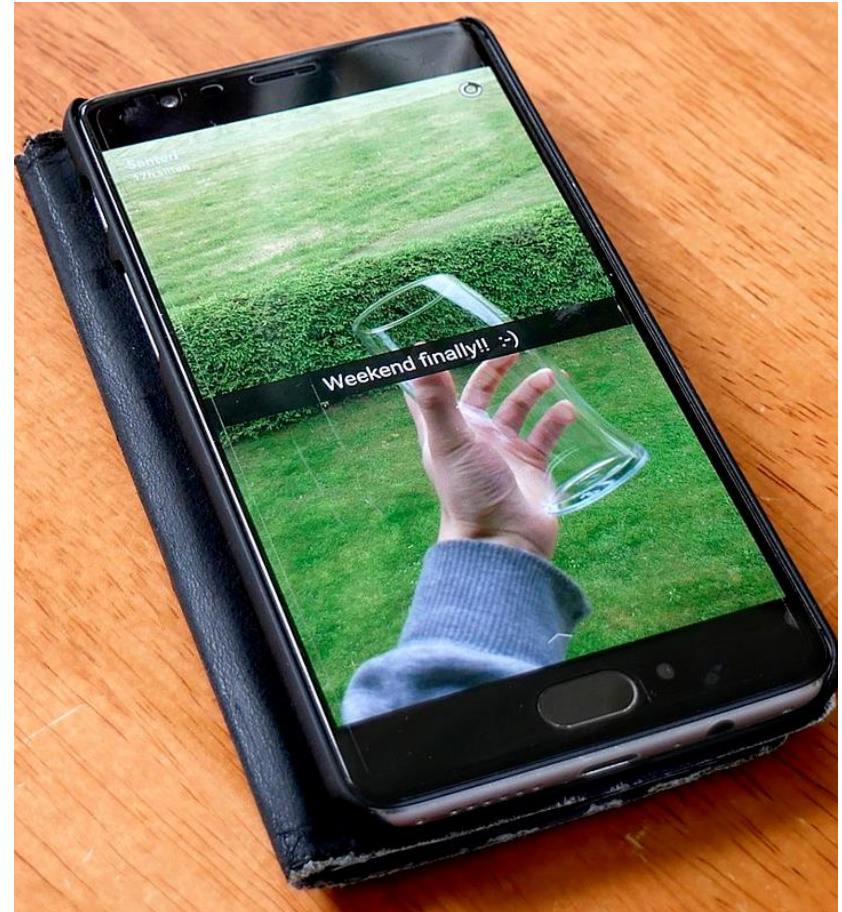
- ➔ Platforma za dijeljenje ideja na internetu u vidu društvene mreže, a kroz vizualni oblik (foto, video, GIF)

SNAPCHAT

2011. – SNAPCHAT

- ➔ Koncept primarno baziran na dijeljenju jednokratnog vizualnog sadržaja (24h) prema pratiteljima – tzv “Stories”

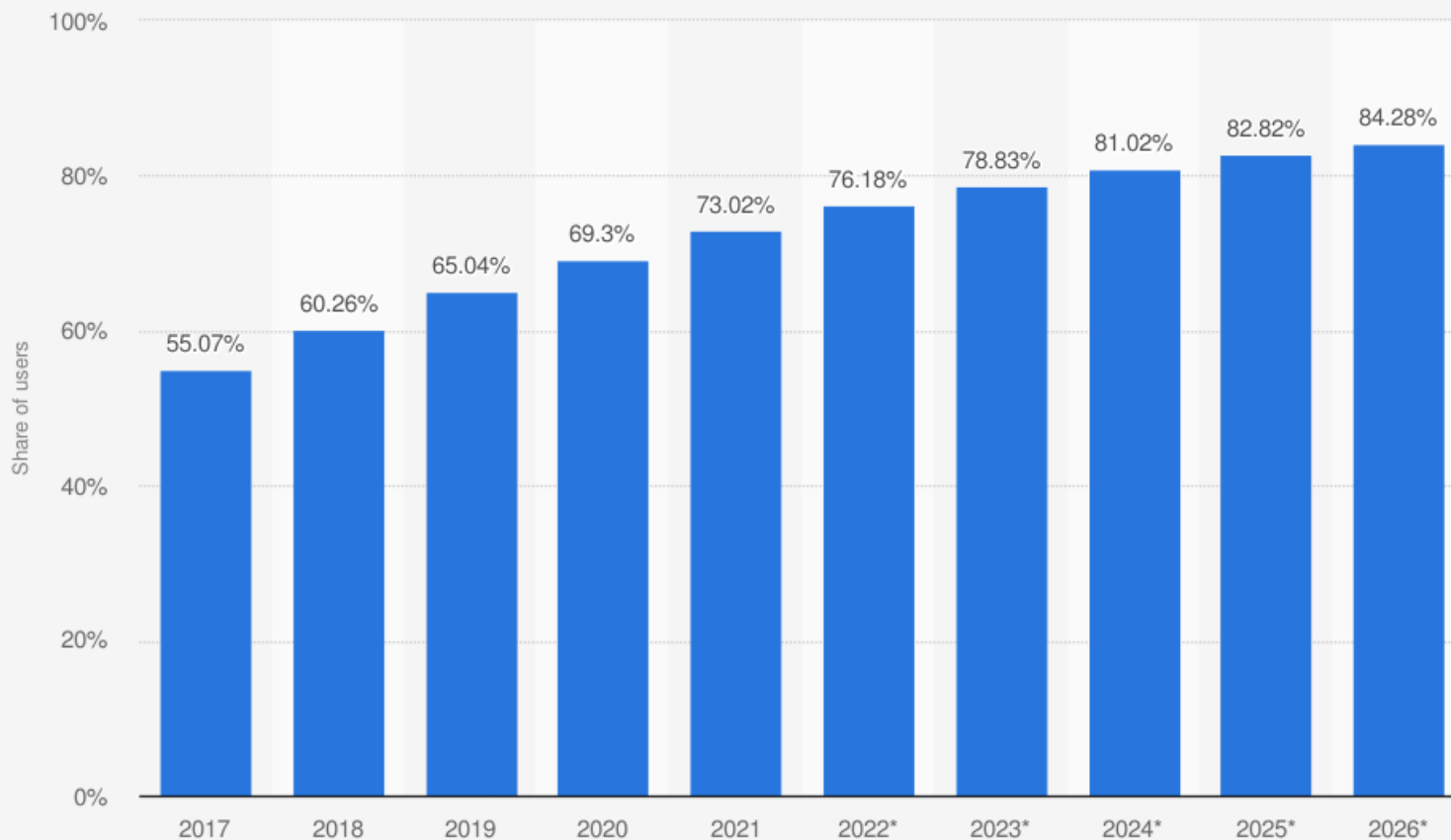
TIKTOK

2016. – TIKTOK

- ➔ Jedna od rijetkih globalno zastupljenih mreža nastala izvan SAD – u vlasništvu kineske tvrtke ByteDance
- ➔ Najveći procvat doživjela od 2020. godine, paralelno s pandemijom COVID-19
- ➔ Prema podacima iz 2020., TikTok ima oko 500 000 000 aktivnih korisnika
- ➔ TikTok se temelji na snimanju kratkih videozapisa (15-60 sekundi) te njihovo dijeljenje među korisnicima. Pri stvaranju videa, korisnici imaju mogućnost korištenja pozadinske glazbe, raznih efekata i filtera, koji su omogućeni zahvaljujući umjetnoj inteligenciji

Social network user penetration in Croatia from 2017 to 2026

Source
Statista
© Statista 2021

Additional Information:
Croatia; Statista; 2017 to 2021; share of the total population who use a social network via any device at least once per month

**SOCIAL
MEDIA
COLLEGE**

<https://www.youtube.com/watch?v=9ZmT7puLjql>

Hvala na pozornosti

